

# Agenda – Y Cyfarfod Llawn

---

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 10 Ionawr 2024

Amser y cyfarfod: 13.30

## 181(v3)

---

Cynhelir y cyfarfod hwn ar ffurf hybrid, gyda rhai Aelodau yn Siambr y Senedd ac eraill yn ymuno drwy gyswllt fideo.

### 1 Cwestiynau i Weinidog yr Economi

(45 munud)

Bydd y Llywydd yn galw ar lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd i'r Gweinidog ar ôl Cwestiwn 2.

[Gweld y Cwestiynau](#)

### 2 Cwestiynau i'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

(45 munud)

Bydd y Llywydd yn galw ar lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd i'r Gweinidog ar ôl Cwestiwn 2.

[Gweld y Cwestiynau](#)

### 3 Cwestiynau Amserol

(20 munud)

#### Gofyn i'r Dirprwy Weinidog Partneriaeth Gymdeithasol

[Jack Sargeant \(Alun a Glannau Dyfrdwy\)](#): Pa asesiad y mae'r Gweinidog wedi'i wneud o sut mae sgandal Horizon Swyddfa'r Post yn parhau i effeithio ar fywydau trigolion yng Nghymru?

#### Gofyn i'r Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd



**Senedd Cymru**  
**Welsh Parliament**

[Sam Rowlands \(Gogledd Cymru\)](#): A wnaiff Llywodraeth Cymru ddatganiad am Arriva yn newid pob gwasanaeth bws yng Ngogledd Cymru o ganlyniad i'r terfyn cyflymder diofyn 20mya yng Nghymru?

#### **4 Datganiadau 90 Eiliad**

(5 munud)

#### **5 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol – Amser rhoi diwedd ar dlodi plant: sut y gall Cymru wneud yn well**

(60 munud)

**NDM8446** [Jenny Rathbone \(Canol Caerdydd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol: “Amser rhoi diwedd ar dlodi plant: sut y gall Cymru wneud yn well” a [osodwyd](#) ar 6 Tachwedd 2023.

Noder: [Gosodwyd](#) ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad yn y Swyddfa Gyflwyno ar 19 Rhagfyr 2023.

#### **6 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig – Canlyniadau PISA**

(60 munud)

**NDM8447** [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi canlyniadau Rhaglen Ryngwladol Asesu Myfyrwyr (PISA) 2022, a gyhoeddwyd ar 5 Rhagfyr 2023.

2. Yn gresynu at y ffaith:

a) bod perfformiad Cymru wedi gostwng i'w lefel isaf erioed mewn profion mathemateg, darllen a gwyddoniaeth a gymerwyd gan bobl ifanc 15 oed;

b) mai canlyniadau Cymru oedd yr isaf o holl wledydd y DU, am y pumed tro yn olynol; ac

c) bod canlyniadau Cymru yn is na chyfartaledd yr OECD.

3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

- a) blaenoriaethu addysg plant drwy gael 5,000 yn fwy o athrawon yn ôl i ystafelloedd dosbarth;
- b) sicrhau bod y rhai sydd ag anghenion dysgu ychwanegol yn cael y cymorth cywir yn gynt, heb unrhyw doriadau i anghenion dysgu ychwanegol yng nghyllideb 2024–25;
- c) ailgyflwyno math o brofion safonedig ar draws ysgolion ac awdurdodau lleol i helpu rhieni ac athrawon i fonitro cynnydd dysgwyr yn ystod cyfnodau allweddol a chymharu perfformiad;
- d) datblygu rhaglen well ar gyfer dysgwyr mwy abl a thalentog; ac
- e) cael gwared ar y consortia addysg rhanbarthol a buddsoddi arbedion a wnaed yng nghyllidebau ysgolion.

[Canlyniadau PISA 2022](#) (Saesneg yn unig)

**Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:**

**Gwelliant 1 [Lesley Griffiths \(Wrecsam\)](#)**

Dileu popeth ar ôl pwynt 1 a rhoi yn ei le:

Yn nodi bod y pandemig wedi effeithio ar sgoriau PISA ledled y byd.

Yn cydnabod bod Cymru wedi gweld gwelliant mewn llythrennedd a rhifedd yng nghanlyniadau PISA 2018, fodd bynnag mae'r cynnydd hwnnw wedi dirywio ers y pandemig.

Yn croesawu:

- a) lansio cynlluniau llythrennedd a rhifedd i godi safonau yn y meysydd allweddol hyn;
- b) bod y cyllid i gefnogi dysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol wedi cynyddu'n sylweddol dros y blynyddoedd diwethaf a'i fod wedi'i ddiogelu yn y gyllideb ddrafft;
- c) bod Aseidiadau Personol ar-lein yn cael eu defnyddio mewn ysgolion ledled Cymru i gefnogi addysgu a dysgu, ac y bydd data o'r aseidiadau yn cael eu cyhoeddi'n flynyddol i olrhain cynnydd; a

d) sefydlu Tasglu Presenoldeb Cenedlaethol i gefnogi ysgolion i wella cyfraddau presenoldeb.

### [Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2024-25](#)

**Os derbynir gwelliant 1, caiff gwelliant 2 ei ddad-ddethol.**

#### **Gwelliant 2 [Heledd Fychan \(Canol De Cymru\)](#)**

Dileu pwynt 3 a rhoi yn ei le:

Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

a) blaenoriaethu'r gwaith o recriwtio a chadw athrawon a chynorthwyr addysgu, yng ngoleuni data CGA sy'n dangos bod 16% o athrawon ysgol yn bwriadu gadael y proffesiwn o fewn y tair blynedd nesaf a bod tua 40% o staff cymorth dysgu yn bwriadu gadael yn y 5 mlynedd cyntaf;

b) sicrhau bod y rhai sydd ag anghenion dysgu ychwanegol yn cael y cymorth cywir yn gynt, gan gynnwys drwy gyfrwng y Gymraeg, heb unrhyw doriadau yn cael eu gwneud i anghenion dysgu ychwanegol yng nghyllideb 2024-25;

c) lansio adolygiad cyflym i fynd i'r afael ag anghydraddoldeb addysg yng Nghymru, gan adrodd ar gyfres o argymhellion ystyrlon a'u gweithredu.

## **7 Dadl Plaid Cymru – Tlodi plant a chyrhaeddiad addysgol**

(60 munud)

### **NDM8445 [Heledd Fychan \(Canol De Cymru\)](#)**

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi bod 28 y cant o blant yng Nghymru yn byw mewn tlodi.
2. Yn nodi'r gydberthynas rhwng tlodi plant a'r bwlch cyrhaeddiad addysgol.
3. Yn nodi'r canlyniadau PISA diweddaraf a'r adroddiad cenedlaethol a ddangosodd fod 11 y cant o ddysgwyr yng Nghymru wedi methu pryd o fwyd oherwydd tlodi.

4. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

a) ymestyn y ddarpariaeth prydau ysgol am ddim i flynyddoedd 7 i 11 ar gyfer yr aelwydydd hynny sy'n derbyn Credyd Cynhwysol, heb uchafswm o ran enillion; a

b) gweithredu targedau statudol yn y Strategaeth Tlodi Plant derfynol i gyfrannu at gau'r bwch cyrhaeddiad a gwella canlyniadau addysg.

**Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:**

**Gwelliant 1 [Lesley Griffiths \(Wreccsam\)](#)**

Dileu pwynt 4 a rhoi yn ei le:

Yn credu mai addysgu a dysgu o ansawdd uchel yw'r ffactor pwysicaf mewn ysgolion ar gyfer mynd i'r afael ag effaith tlodi ar gyrhaeddiad.

Yn croesawu:

a) gwell ffocws mewn Hyfforddiant Cychwynnol Athrawon ar yr ystod o ddulliau addysgu a dysgu sydd eu hangen i fynd i'r afael ag effaith tlodi ar brofiadau a deilliannau dysgwyr.

b) diogelu yn y gyllideb ddrafft y Grant Datblygu Disgyblion a chanllawiau newydd i gefnogi ysgolion i dargedu'r cyllid hwn yn well.

c) y gwaith a wneir gan Bencampwyr Cyrhaeddiad Llywodraeth Cymru i rannu eu profiadau o fynd i'r afael ag effaith tlodi ar gyrhaeddiad, a'r bwriad i ddatblygu hyn ymhellach.

d) y rôl y gall Ysgolion Bro ei chwarae i helpu rhieni a theuluoedd i gymryd diddordeb yn addysg y plant, ac i ddatblygu'r amgylchedd dysgu yn y cartref.

e) rhaglenni fel Hanfodion Ysgol a Rhaglen Gwella Gwyliau'r Haf sy'n darparu cymorth amhrisiadwy i leihau costau byw i deuluoedd.

Yn nodi bod canlyniadau PISA wedi canfod bod addysg yng Nghymru yn decach na chyfartaledd yr OECD a gwledydd eraill y DU, gyda'r bwch cyrhaeddiad yn llai rhwng dysgwyr mwy difreintiedig a dysgwyr llai difreintiedig.

[Cyllideb Ddrafft 2024 i 2025 Llywodraeth Cymru](#)

[Grant Datblygu Disgyblion: canllawiau](#)

**Os derbynnir gwelliant 1, caiff gwelliannau 2, 3, 4 a 5 eu dad-ddethol.**

**Gwelliant 2 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)**

Ym mhwynt 4, dileu isbwynt a) a rhoi yn ei le:

hyrwyddo'r ddarpariaeth prydau ysgol am ddim i flynyddoedd 7 i 11 ar gyfer yr aelwydydd hynny sy'n cael Credyd Cynhwysol;

**Gwelliant 3** [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Ychwanegu fel is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 4:

mynd i'r afael â'r tanberfformiad economaidd sy'n achosi tlodi plant yng Nghymru;

**Gwelliant 4** [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Ychwanegu fel is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 4:

gwella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd rhaglenni sy'n cael eu hariannu â grantiau;

**Gwelliant 5** [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 4:

cydnabod bod atebion syml sy'n canolbwyntio ar eu galluogi i gael y gorau o addysg prif ffrwd, yn hollbwysig i'r mwyafrif helaeth o blant sy'n byw mewn tlodi;

## 8 Cyfnod Pleidleisio

## 9 Dadl Fer

(30 munud)

**NDM8444** [Mabon ap Gwynfor \(Dwyfor Meirionnydd\)](#)

Methu cynllunio, cynllunio methiant – pam mae angen aildrefnu cynllunio yng Nghymru

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Senedd am 13.30, Dydd Mawrth, 16 Ionawr 2024